

Tlačová správa

Luxemburg 8. marca 2023

Financovanie obnovy po pandémie COVID: audítori upozorňujú na nedostatky v ochrane finančných záujmov EÚ

- *Krajiny EÚ môžu na obnovu svojich ekonomík využiť 724 mld. EUR výmenou za reformy a verejné investície*
- *Nový výdavkový model neposkytuje dostatočnú mieru istoty a nezabezpečuje vyvodzovanie zodpovednosti*

Európska komisia za pomerne krátky čas zriadila kontrolný systém pre hlavný fond EÚ na podporu obnovy po pandémii – Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF) s prostriedkami vo výške 724 mld. EUR. Európsky dvor audítorov preskúmal koncepciu tohto kontrolného systému a zistil nedostatky v poskytovanej miere uistenia a vyvodzovania zodpovednosti v súvislosti s ochranou finančných záujmov EÚ. Členské štáty sú povinné kontrolovať, či sú investičné projekty financované z RRF v súlade s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami, avšak zo svojich vlastných kontrol má Komisia len málo overených informácií o tom, či a ako sa vykonávajú tieto vnútroštátne kontroly. Bez istoty, že tieto pravidlá sa dodržiavajú, je vyvodzovanie zodpovednosti na úrovni EÚ nedostatočné.

Komisia poskytuje peniaze z RRF novým spôsobom: platby krajinám EÚ vypláca po tom, ako sa presvedčí, že splnili ciele dohodnuté vopred v ich národných plánoch obnovy tým, že dosiahli míľniky a cieľové hodnoty. Na tento účel Komisia zaviedla rozsiahly súbor kontrol, ktorými overuje údaje, ktoré poskytujú krajiny v snahe preukázať, že ciele splnili. V prípade investičných projektov financovaných z RRF však dodržiavanie príslušných pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel na rozdiel od iných programov financovania EÚ nie je podmienkou pre uhradenie platby. Dodržiavanie týchto pravidiel nie je ani predmetom kontrol, pri ktorých Komisia preveruje žiadosti členských štátov o platby.

„Občania budú novým spôsobom financovania EÚ dôverovať len vtedy, ak si budú môcť byť istí, že ich peniaze sa vynakladajú správne,“ uviedol predseda EDA Tony Murphy. *„V súčasnosti je miera istoty, ktorú môže Komisia pri hlavnom fonde EÚ na podporu obnovy po pandémii poskytnúť, nedostatočná a nedostatočné je aj vyvodzovanie zodpovednosti na úrovni EÚ.“*

Komisia chce v nasledujúcich rokoch overiť, či sú kontroly vykonávané jednotlivými krajinami EÚ dostatočné. Posudzovať bude hlavne to, či sú kontrolné systémy krajín schopné predchádzať podvodom, korupcii, konfliktom záujmov a dvojitému financovaniu a či sú schopné ich odhaľovať a naprávať. Komisia má právo

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

vymáhať sumy z takýchto nezákonných činností, ak to neurobia samotné krajiny. Exekutíva EÚ však neplánuje preskúmať, ako krajiny kontrolujú, či sú investičné projekty financované z RRF v súlade s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami. Komisia má preto len obmedzené množstvo overených informácií, čo má vplyv na to, akú mieru uistenia môže poskytnúť. Audítori upozorňujú, že nedodržiavanie pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel, vrátane pravidiel týkajúcich sa verejného obstarávania, štátnej pomoci a oprávnenosti, je v iných výdavkových programoch EÚ rozšírené a predstavuje vážne riziko pre finančné záujmy EÚ. Komisiu vyzývajú, aby našla spôsoby, ako túto medzeru v poskytovaní uistenia na úrovni EÚ vyplniť.

Komisia nevydala usmernenia k tomu, čo robiť v prípade, že sa od financovaného opatrenia upustí, čo zvyšuje pravdepodobnosť, že zrušené míľniky a ciele nebudú odhalené. Vplyv takéhoto zrušenia nie je jasný. Komisia okrem toho až teraz – takmer v polovici obdobia fungovania tohto dočasného nástroja – rozhodla, koľko peňazí by sa malo zmraziť alebo o koľko by sa prostriedky mali znížiť, ak krajina nespĺňa cieľ alebo míľnik v plnom rozsahu. Audítori tiež konštatujú, že by sa ešte mohlo zlepšiť podávanie správ o podvodoch a že je potrebné vypracovať ďalšie usmernenia k paušálnym opravám, ktoré by sa mali dôsledne uplatňovať v prípade nedostatkov zistených v kontrolných systémoch krajín.

Základné informácie

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF) predstavuje zďaleka najväčší podiel financovania EÚ určeného na obnovu po pandémie COVID-19 a slúži na poskytovanie rozsiahlej finančnej podpory (385,8 mld. EUR v podobe úverov a 338 mld. EUR v podobe grantov) s cieľom urýchliť oživenie hospodárstva členských štátov z dôsledkov pandémie COVID-19 a zvýšiť ich odolnosť. Dvomi najväčšími príjemcami grantov sú Španielsko a Taliansko, ktoré spolu dostanú 43 % celkového objemu prostriedkov. Z nástroja sa podporujú reformy a investície od februára 2020 a podpora bude pokračovať až do 31. decembra 2026. Na jej financovanie si Komisia požičiava na kapitálových trhoch a vydáva spoločné dlhopisy EÚ. Výsledky auditu sa zverejňujú v situácii, keď zostáva vyplatiť ešte veľké množstvo platieb. Odporúčania audítorov majú prispieť k vytvoreniu primeraného systému kontrol na účinnú ochranu finančných záujmov EÚ. V budúcnosti sa audítori zamerajú aj na kontroly RRF v krajinách EÚ.

Osobitná správa 07/2023 *Koncepcia systému Komisie na kontrolu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Napriek rozsiahlej plánovanej činnosti pretrvávajú v novom modeli vykonávania nedostatky v oblasti uistenia a vyvodzovania zodpovednosti* je dostupná na webovom sídle EDA eca.europa.eu.

Kontakt pre tlač

Tlačové oddelenie EDA: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691 551 502